HH. PETRUS EN PAULUS KERK

Volder

1897 - 1972

15 dec.

1897 1972

Geachte medeparochianen:

t.g.v. het 75 jarig bestaan van onze parochiekerk St. Petrus en Paulus te Wolder biedt het kerkbestuur U deze brochure aan als dankbare herinnering aan onze voorouders, die met zoveel liefde en opoffering voor ons deze kerk bouwden.

Moge de wens van de bouwpastoor J.H. Pijls in vervulling gaan;

" dat een nageslacht van inwoners, godsdienstig gelijk hun voorvaderen, die hem bouwden, in dezen tempel in heilige godsdienstplechtigheden, den God des hemels mag komen eeren en hulde brengen "

Het Kerkbestuur

P A R O C H I E - K R O N I E K

De bouw der Nieuwe Kerk te Oud Vroenhoven 1896-1897

In de vergadering van het kerkbestuur op 16 april 1893, waarbij tegenwoordig waren de Weleerw. Heer Jacobus Hubertus Pijls, pastoor der parochie en voorzitter van het kerkbestuur, de heeren Hugo Castermans secretaris, Willem Prick, burgemeester der Gemeente Oud Vroenhoven en lid van het kerkbestuur en Marcellus Neven, penningmeester en de heren Petrus Janssen en Christiaan Huls leden van het kerkbestuur, werd beraadslaagd over de gewichtige aangelegenheid, het bouwen eener nieuwe kerk. Overwegende, dat het bestaande kerkgebouw in verval begon te geraken en te klein was voor de parochie, werd het besluit genomen eene nieuwe kerk te bouwen, zoodra de noodige middelen zouden gevonden zijn. Zijne doorluchtige Hoogwaardigheid Monseigneur Boermans, bisschop van Roermond, werd in kennis gesteld van het genomen besluit en keurde het goed.

Op 29 Juni daaropvolgend, den feestdag van de H. Petrus en Paulus, de patronen der parochie en der bestaande kerk, aan wie ook de nieuwe kerk zou worden toegewijd, werd van den predikstoel aan de inwoners der parochie bekend gemaakt het besluit door het kerkbestuur in de vergadering van 16 april l.l. genomen en aangekondigd dat op de eerste maandag in Juli eene plechtige hoogmis zou worden opgedragen ter eere van de goddelijke Voorzienigheid, ter verkrijging van Gods zegen over de onderneming en tevens werd de eerste collecte aangekondigd bij alle ingezetenen voor de nieuwe kerk. De parochianen werden vermaand met vertrouwen en volharding ter eere van de Goddelijke Voorzienigheid te blijven bidden en opgewekt gaarne een offer te brengen voor den te bouwen tempel des Heeren.

De mededeling aan de parochianen werd met vreugde ontvangen, vooreerst bij de gelegenheid van de h. mis.

De kerk was vol, gelijk op hoge feestdagen.
Bij de collecte, die gehouden werd, toonden zij dezelve nogmaals. Er was bepaald, dat om de middelen te vinden, de parochianen jaarlijksch zouden bijdragen en de keuze werd hun gelaten hun offer ineens te schenken of bij wekelijksche of maandelijksche termijnen. De eerste collecte werd gehouden in de tweede week van Juli, door den eerw. heer pastoor en zijn medehelper den eerw. heer J.L. Drummen, kapelaan der parochie. Alle ingezetenen schonken hun offer éénmaal in het jaar. Slechts een familie verkoos het wekelijksch te doen, doch ook zij gingen spoedig over tot eenmaal per jaar.
De eerste collecte leverde op, vier duizend francs. Hieronder was begrepen eene som van duizend francs geschonken door de Wed. Ida Marres Castermans, die ineens een goede gift wilde schenken. Een aantal inwoners schonken 100 francs, anderen 50 francs, 25 francs en minder, maar allen zonder uitzondering boden hun offer aan met grote bereidwilligheid.
Deze uitkomst overtrof verre de verwachting, het was een blijk van den godsdienstigen goede wil der bevolking en deed vertrouwen, dat het niet al te lang zou duren, dat men den bouw der kerk zou durven ondernemen.

Nogtans hoe bevredigend de collecte ook geweest was en hoe zeker de hoop dat de parochianen ook in de toekomst op ruime wijze zouden bijdragen voor de nieuwe kerk, eenige hulp van buiten was onmisbaar.

Rijke renteniers, van wie grote sommen konden verwacht worden, woonden in de parochie niet. De parochie is tevens te klein om al de kosten ener nieuwe kerk te dragen. Er was slechts beschikbaar eene som van drie duizend gulden, door de ijverige bemoeing en het zuinig beheer van den weleerw. heer Beys, mijn voorganger als pastoor der parochie, bijeen vergaard.

Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Monseigneur Boermans werd geraadpleegd en stond volgaarne toe, dat hulp van buiten mocht worden gezocht.

Het kerkhof van de stad Maastricht ligt op het grondgebied van de parochie Oud Vroenhoven. Voor de parochie waar dus de stad Maastricht haro dooden begraaft, zullen de bewoners der stad niet ongenegen zijn, eenige medehulp te betoonen. In een artikeltje, geplaatst in de St. Servatiusklok, werden de inwoners van de stad Maastricht herinnerd aan die band, die hen met het dorp Oud Vroenhoven verbindt, en op dien titel een beroep gedaan op hunne liefdadigheid.
Met toestemming van den Zeer Eerw. Heer Deken Sevriens, bezocht ik persoonlijk eenige familiën. Mej. Kisters, rentenierster in het gehucht Biesland, bezocht andere familiën, welke toestemming gaven, dat zij of maandelijks of om de drie maanden of jaarlijks mocht terugkomen, en vanaf dien tijd gaat Mej. Kisters geregeld met haar gesloten busje bij familiën in Maastricht en insgelijks te Caberg, de parochie in 1876 van Oud Vroenhoven als parochie gescheiden, maar behoorende tot dezelfde gemeente. Maandelijks verzamelt op deze wijze Mej. Kisters verschillende guldens bij elkaar, die ieder jaar eene som van omstreeks twee honderd gulden opleveren.

Ook Mej. Elisa Colla verzamelde bij enkele gegoede familiën eene som van vijftig gulden.
De voornaamste giften, die ik persoonlijk mocht ontvangen te Maastricht, waren 250 gulden, geschonken door de eerw. zusters van den H. Carolus Borrhomeus, wier stichter, de zeer eerw. heer Van Baar, op ons kerkhof begraven ligt, en tevens voor de eerw. zusters eene rustplaats gevraagd heeft en verkregen, dit geld ontving ik in vijf jaarlijkse termijnen.

Er werden 200 gulden geschonken door een priester, die onbekend wilde blijven, maar onder voorwaarde, dat gedurende tien jaren, vier h.missen jaarlijks voor

zijne overledene familie zullen worden gelezen; 100 gulden werd geschonken door den oud-notaris Jesje; 200 frs geschonken door den heer Gadiot; 50 gulden geschonken door mej. De Jong; 45 gulden door mej. Anna Gertr. Goosjens. Giften van 25 gulden werden geschonken door den Wel. eerw. heer Vranken, kapelaan der St. Servatiuskerk; door den heer Vranken-Denis; door den heer Endepols, Grote Staat, door den heer Timmermans Helmstraat. Eene som van 100 frs en nu en dan een kleinere gift schonk mevr. de Wed. Sommer - van Caubergh; 50 frs en kleinere giften door de heer Joseph Mares. Er waren andere weldoeners der kerk, die of jaarlijks of nu en dan een steentje gaven voor de nieuwe kerk,zooals Madame Janssen Meys, de Wed. Prick-Souqnez, Mver. Roovers, Mevr. Louis Regout- Berger, de heer Gulikers; de heer burgemeester Pijls schonk te samen 40 gulden.

Buiten Maastricht werden ook giften ingezameld, bij sommige familiën of edelmoedige lieden, vooral in Amsterdam, Rozendaal, Antwerpen, Luik, en Tongeren. De grootste giften werden geschonken door de heeren Felix Westerwoudt, wier dochter, overleden als kloosterzuster van den H. Carolus Borrhomeus, op ons kerkhof werd begraven, die 140 gulden schonk; Andreas en Helena Walkers te Nederweert gaven 100 gulden. Jac. Raaymakers te Helmond schonk 60 gulden en nam later voor 100 gulden loten van de loterij. Mevr. Luyckx in Rosendaal, schonk 100 gulden.
Graaf de Merode van Trèslon 100 frs; Graaf de Gelouse te Eisden 100 frs; Mevr. Orban te Antwerpen 100 frs; de heer Moretus van Wilric bij Antwerpen 100 frs; de heer d'Arripe te Amsterdam 50 gulden; mevr. Sterk-de Voys te Amsterdam 40 gulden; mevr. Schols-Vink te Amsterdam 35 gulden; Chevalier Harley de Deulin te Luik 80 frs; Pastoor Brico te Amsterdam 35 gulden; de heer Lambertus Wouters en zijn neef te Acht 35 gulden; de heer Willem Prinsen te Helmond 25 gulden

De graaf de Bergh-Luck te Antwerpen 50 frs; de heer Derickx-Wijs te Rozendaal 50 frs. De wed. Madame Neven Mares te Montenaeken 50 frs; Mad. Bruls te Lanaeken 50 frs; de eerw. Zusters te Heythuizen 50 frs; de eerw. Zusters Redemptoristinnen te Sambeek 50 frs; Mevr. Vissers te Geldrop 25 gulden;Monseigneur Snickers, aartsbisschop van Utrecht 50 gulden;de zeer eerw. heer Haesen, pastoor te Elsloo, 100 gulden; de heer Brockx van ter Velden te Eindhoven 25 gulden; de heer Coovels te Helmond 25 gulden. Notaris Van Kemenade te Gemert 20 gulden; Jonkheer de Stuers te den Haag 20 gulden; Pastoor Nicolaes te Margraten 50 gulden; de heer Laeven te Rozendaal 35 gulden.

Meer andere kleinere giften werden voor den bouw der kerk gegeven, en op deze wijze klom het kapitaal voortdurend op. Het geld werd rentegevend gemaakt, door aankoop van schuldbrieven van het Hertogdom Limburg, en van de Stad Maastricht of in deposito gesteld bij de Limburgsche Credietbank te Maastricht.

Om het noodige kapitaal des te zekerder te verwerven werd een ander middel gebezigd, dat voor liefdadige doeleinden, zoowel in steden als in dorpen veelvuldig benuttigd wordt. Eene loterij werd gehouden van voorwerpen van kunst en smaak, met goedkeuring van Z.D. Hoogwaardigheid, Mgr. Boermans, en onder koninklijke goedkeuring, die verworven werd bij koninklijk besluit op 9 Maart 1895; de trekking der prijzen werd bepaald op 2 October van hetzelfde jaar. Van den beginne af ondervond deze loterij belangstelling van vele zijden. Vele en waardevolle prijzen werden geschonken.
De eerste prijs was eene prachtige schilderij, in goud ingelegd, voorstellende Onze Lieve Vrouw " Mère des Grâces ", een geschenk van Z.H. den Paus, door tusschenkomst van Mgr. Lorenzelli, internuntius van Zijne Heiligheid in den Haag, verworven. Andere prijzen waren twee volledige tafelserviezen van ruim zestig stuks, geschonken door den zeer eerw. heer Ch. Mares,

pastoor-deken te Venlo en zijn broeder den heer Joseph Mares te Maastricht. Een prachtige fouteuil, een schoon naaimachine, voorwerpen van zilver, beelden, keurige handwerken enz.

De wel.eerw. heer Emile Indemans, zoon van den heer Indemans, hoofd der school te Oud Vroenhoven, missionaris te Ily, om redenen van gezondheid teruggekeerd naar de ouderlijke woning, toen de loterij in werking was, had eene aanzienlijk aantal Chineesche voorwerpen ingepakt bij zijn vertrek, om deze cadeau te doen als prijzen voor de nieuwe kerk van de parochie Oud Vroenhoven, in wier armoedig kerkje hij het eerste plechtige H.Misoffer had opgedragen.

Ongelukkig had hij op de terugreis van Ily naar Europa door Siberië, bij het oversteken van een bergstroom een ernstig ongeval. Hij zelf geraakte in gevaar van te verdrinken en een groot gedeelte zijner bagage, ook van de voorwerpen voor de loterij bestemd, bleef in het water van den stroom. Zoo gingen verloren een tapijt van Cachemire, eenige schoone Chineesche waaiers en andere kostbare zaken.
Hij bracht nog behouden mee een metalen rijk bewerkten Turkschen drinkbeker met onderbord, vijf prachtige chineesche waaiers, een achttal chineesche tassen met metalen schaaltjes, zooals zij bij de rijke chineeschen gebruikt werden bij het drinken van thee. Deze chineesche voorwerpen werden met genoegen aanvaard als prijzen van de loterij.

In het geheel werden zehonderd en zeventig prijzen geschonken, meestal keurige voorwerpen, die een prachtige verzameling vormden. In de drie laatste weken voor den dag der uitloting werd eene tentoonstelling gehouden van de geschonken prijzen.
Op allesmaakvolste wijze werden de prijzen gerangschikt in de zaal der pastorie door de vaardige hand van den eerw. heer Stassen, priester in het groot seminarie te Roermond en sedert eenige maanden,

wonende te Oud Vroenhoven, waar zijne ouders zich waren komen vestigen. De tentoonstelling werd druk bezocht en bracht veel bij tot den goeden uitslag der loterij.
Bij deze tentoonstelling werd op welwillende wijze medegeholpen door den weleerw. heer J.L. Drummen, kapelaan alhier en door Henricus Haesen student in de theologie in het groot seminarie te Roermond en aanvankelijk door mijne zuster Dorothea Pijls, die zich volgaarne de moeite getrooste om dagelijksch de menschen te ontvangen, onder welke vele inwoners van de stad Maastricht, die de tentoonstelling kwamen bezoeken.
De zondag, die den dag der uitloting voorafging, was een buitengewoon gunstige dag. Op die dag alleen werden duizend francs ingebeurd van verkochte loten, entreegeld en offer.
De gehele loterij leverde eene zuivere opbrengst op van bijna veertien duizend francs. Deze gunstige uitslag overtrof de verwachting en schonk de blijde hoop, dat de bouw der kerk kon worden ondernomen.

Reeds was in den zomer van hetzelfde jaar 1895 een steenover of brikkenoven voor rekening van de kerk gezet, van een millioen brikken in een enkelen reusachtigen grooten oven. Deze steenoven werd gezet op een perceel bouwland, genoemd " De Doolhof ", toebehoorende aan den heer Mathieu Castermans Haesen, aan den Tongerschen Steenweg, in de onmiddelijke nabijheid van het Gemeentehuis en op een afstand van eenige minuten van het terrein, waarop de nieuwe kerk zou worden gebouwd. In Nov. 1895 was de steenoven gereed. De brikken waren goed uitgevallen, vooral de kleur der brikken was uitmuntend schoon.

Een architect werd gekozen om het plan der nieuwe kerk te maken n.l. de heer Louis Keuler, geboren te Venlo, civiel-ingenieur, architect en leeraar aan het stedelijk gymnasium en aan de hoogere burgerschool te Maastricht.

Het plan beviel uitstekend, ofschoon dit het eerste plan van een kerk was, dat de heer Keuler leverde. Hij had degelijke studiën gemaakt van de bouwkunde, vooral van den gothieken stijl en hij was werkzaam geweest aan de restauratiewerken van de kerk van O.L.Vr. te Maastricht. Het plan werd goedgekeurd door den Bisschop van Roermond Mgr. Boermans en door het kerkbestuur.

Eene moeilijkheid moest worden opgelost. Waar, op welke plaats zou de nieuwe kerk worden gebouwd ?

Enige jaren geleden had men de gelegenheid gehad een geschikt terrein te koopen n.l. een perceel gronds van den heer Petrus Castermans, wethouder der gemeente, aan den steenweg gelegen, zoodat, als dit terrein gekocht was geworden, de toren der nieuwe kerk zou gestaan hebben aan den Steenweg en het koor, dicht bij den tuin der pastorie. Men liet de gelegenheid voorbijgaan en een inwoner der parochie Nicolaas Bastiaens - Leenders kocht het terrein en bouwde er een woning en een smidse. Het dorp zou een geheel ander aanzien hebben gekregen, als op dit terrein de nieuwe kerk had kunnen worden gebouwd. Doch de kans was voorbij.

Pogingen werden gedaan om een tuin te koopen toebehorende aan den heer Winand Hermans te Maastricht. Deze tuin grenst aan het bestaande kerkhof en aan de Bovenstraat. De heer Hermans wilde den tuin slechts verkoopen, indien het kerkbestuur tevens zou aankoopen de twee huizen hem toebehorende, beiden tegenover de kerk gelegen. Eene som van negen tot tienduizend gulden was daartoe vereischt en om die reden kon het kerkbestuur dit aanbod niet aannemen, te meer, wijl het grootste van beide huizen door de bevoegde overheid bouwvallig was verklaard en reeds eenige jaren niet verhuurd of bewoond was.

Eene uitmuntende oplossing werd gevonden.

De plaats waar de oude kerk gestaan had, was ook ge-

schikt voor de nieuwe kerk, indien slechts het kerkhof kon vergroot worden.

De heer Christiaan Huls-Scheepers, kerkmeester, bood daartoe de gelegenheid aan. Hij was bereid een stuk gronds af te staan van zijn erf, opdat daarvan een nieuwe publieke weg kon worden gemaakt, die van den Tongerschen Steenweg toegang gaf naar de kerk, pastorij, kapelanij en de binnenplaats van zijn erf, en daardoor kon de publieke weg vervallen, die vanaf de woning van den heer Marcellus Neven toegang verleende naar de kerk enz. Het kerkhof kon hierdoor vergroot worden, wijl deze weg, die vervallen kon, langs het bestaande kerkhof liep.

Dit aanbod werd met vreugde aanvaard, de strook gronds van den heer Huls gekocht, tot publieke weg gemaakt, de oude weg, na verkregen machtiging van de heeren Gedeputeerde Staten, bij het kerkhof gevoegd, en de nieuwe kerk kon worden gebouwd op de rustige plek, waar sedert het bestaan der parochie in aloude tijden de vroegere kerk of kapel had gestaan.
Het kerkhof kon gelijk weleer bij de kerk blijven. De geheele parochie wasuiterst tevreden en verheugde zich over deze oplossing. Ook werd daardoor het kerkhof grooter dan het bestaande, hoewel een gedeelte van het bestaande kerkhof moest worden ingenomen door den nieuwen bouw. Insgelijks bleef de toegang tot de kerk van deze zijde behouden. De weg werd aangevuld, de omheiningsmuur aan den straatweg verlengd, maar tegenover de poort van het erf van Marcellus Neven een steenen trap gemaakt en langs den tuin van den heer Petrus Janssen een voetpaadje aan den kant van het kerkhof gelaten. Eene nieuwe toegang tot de kerk was daarenboven verkregen n.l. van den Tongerschen Steenweg over den nieuwen weg tusschen de erven van Christiaan Huls en Nicolaas Bastiaens.

Het leggen der fundamenten

Alles was in gereedheid gebracht om de onderneming ten uitvoer te brengen. Om solied te bouwen en niet lang de bestaande kerk te moeten missen, werd overlegd, dat de nieuwe kerk in twee jaar tijds zou worden gebouwd. In 1896 zouden de fundamenten worden gelegd, in 1897 zou de kerk zelf worden gebouwd en voltrokken. De oude kerk zou tot in 1897 blijven staan. De uitkomst bewees dat men goed overlegd had.
Immers de fundamenten van den toren, van het koor, van de sacristie en van een gedeelte der kerk vielen buiten de oude kerk en konden zonder hindering worden gebouwd. De fundamenten van eenige kolommen vielen in de kerk, maar werden gemaakt als de heilige diensten waren geëindigd, terwijl het Allerheiligste in de sacristij werd gedragen en bewaard.
De fundamenten van een gedeelte der zijmuren vielen in de fundamenten van de zijmuren der oude kerk.
De oude kerk was wel kort, maar omstreeks even breed als de nieuwe. Deze fundamenten werden gelegd bij ondergraving van de muren en wel met kleinere gedeelten achtereenvolgens.
Toen de fundamenten geheel waren voltooid, was de eenigste moeilijkheid geweest, dat gedurende een paar weken de laatste heilige mis een half uur vroeger werd opgedragen.

Er werd dan overgegaan tot aanbesteding van de fundamenten, nadat op 23 maart 1896 de officieele machtiging van Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. Boermans was verkregen, om de nieuwe kerk te kunnen bouwen. De aanbesteding van de fundamenten had plaats op 6 Mei 1896. Zij was gedeeltelijk per eenheidsprijs, gedeeltelijk bij vaste som geschied. De laagste inschrijver was de heer Gerardus Theunissen Van Noppen, inwoner der parochie, wonende in het gehucht Biesland, gemeente Oud Vroenhoven.

Reeds tien dagen later werd begonnen met de uitvoering van het werk. Buitendien was in den wintertijd de toren der oude kerk gedeeltelijk afgebroken en waren de brikken, welke voor de fundamenten noodig waren, door de inwoners bijeengevaren en geplaatst op en nabij het kerkhof; tevens was een groote voorraad metselzand insgelijks kosteloos aangevoerd en gebracht in den tuin van den heer Petrus Janssen, kerkmeester, die deze tuin voor den tijd van twee jaren ter beschikking stelde, voor het plaatsen eener loods, voor kalkkuilen voor het bereiden van mortel en voor alles waarvoor hij bij den bouw der kerk kon dienen.

Na eenige maanden waren de fundamenten gelegd. De aannemer had degelijk werk geleverd. In den regel, vooral de fundamenten van den toren, van de zijmuren der kerk en van de kolommen, als ook van een klein gedeelte van het koor, werden twee meter diep gelegd op een harde laag vasten leem.De fundamenten van het koor nabij den straatweg zijn drie tot vier meter diep. De onderste fundering is gietwerk uit mergelblokken in stukken geslagen, cement kalk en zand en water en is op die wijze als een enkele steenklomp, daarop begint het metselwerk.

De mergelblokken zijn uit de groeven van Canne en ook van den afbraak van den toren.
De mergelblokken uit Canne, 3000 stuks, werden kosteloos door de inwoners aangebracht.

Eerste steenlegging der fundamenten

Den 4 en 5 Juni werd eene kleine plechtigheid gehouden. Op den 4 Juni 1896 werd door mij de eerste steen gelegd van de fundamenten. Vandaar de gedenksteen in den muur van het koor met het jaartal 1896, aan de buitenzijde. Dit geschiedde in tegenwoordigheid van het kerkbestuur en van een groot aantal parochianen. Eene passende toespraak werd door mij gehouden, de tonen der harmonie weerklonken, de inwoners offerden bij die gelegenheid.

Den volgenden morgen, den eersten Vrijdag van Juni werd eene plechtige H.Mis opgedragen en door de inwoners bijgewoond, ter eere van het Goddelijk Hart van Jezus, om Jezus'zegen af te smeken over de werkzaamheden bij den bouw der nieuwe kerk en om te verkrijgen dat alle ongelukken mochten worden voorkomen.

Voor werkloon werd den aannemer betaald fl 1432,- de mergelblokken, brikken en het zand was door de kerk geleverd.

Den 10 Dec. werd de verdere bouw aanbesteed en toegewezen aan den aannemer der fundamenten, den heer Gerardus Theunissen Van Noppen voor de som van ƒ 22.777,--

Deze aanbesteding is geschied volgens het bestek van den architect Keuler, berustende in het archief der kerk. Volgens dit bestek moet de kerk zelve de brikken leveren als ook den noodigen zand, den hardsteen en savonnière, het glaswerk en fijn smeedwerk.

In den winterseizoen 1896 - 1897 werden de voorloopige werkzaamheden verricht, opdat de bouw met spoed kon worden voltrokken.

In de carrières van Maassteen, pièrre de Grès, ook pièrre d'avoine genoemd, van den heer Thomas Lambert te Villers le Temple, in de nabijheid van Luik, kanton Nandrin, werden gekapt, de steenen der kolommen en voor den band van den waterslag. In de ateliers van de heren Maréchal de fundamenten der kolommen en dorpels van hardsteen.

De heer Moreau, Belg wonende te Sittard, bewerker van Savonnièresteen, had te Savonnièrre in Frankrijk zeventig kubieke meter savonnièresteen aangekocht, kapte daarvan hier ter plaatse, de montants en dorpels der vensters, de dekplaten der muren, de consoles van de daklijst, den ruwen steen der kapiteelen van de kolommen. Deze kapiteelen werden later gebeeldhouwd door den heer Pierre Smeets te Roermond.

De gebroeders Hermans uit Valkenburg bewerkten den mer-

gel uit Sibbe en Sichen voor dorpels der binnenvensters, omlijstingen der deuren en vensters, omlijstingen der deuren en vensters, kolonnetjes, steentjes voor het gewelf enz.

Voor het vervoer der brikken werd een route aangelegd vanaf den ticheloven tot in de kerk, zoodat de brikken rechtstreeks vervoerd werden tot bij de stellingen. Een paardje, ouder dan twintig jaar, werd kosteloos ter leen gegeven door den heer Henry Castermans, wonende op de pachthoeve Neeckun en vervoerde in de ijzeren wagentjes de 800.000 brikken, die nog in den steenoven waren, tevens den mortel in de loodse bereid en bracht savonnière en mergelsteenen op het bouwterrein en in de kerk. Op de plaats voor de biechtstoelen bestemd, waren openingen gelaten om met de wagentjes in de kerk te rijden.

Op den put der kapelanij werd een pomp geplaatst, die overvloedig al het noodige water kon leveren.
Het houtwerk voor daken, torenspits, klokkenstoel en houten vloer werd bewerkt door den heer Bollen, gebintwerker te Ukhoven.
Het smeedwerk werd vervaardigd door Nicolaas Bastiaens, die ook het torenkruis maakte en door Johannes Vrijens alhier.

De oude kerk werd afgebroken.

In deze oude kerk werd de H.Mis voor de laatste maal opgedragen den 5 Februari 1897.
Tegen den avond van dien dag, werd het Allerheiligste processiesche wijze, overgebracht naar de geïmproviseerde noodkerk, den harmoniezaal toebehoorende aan den heer Mathieu Castermans, Gemeentesecretaris en kosteloos afgestaan. De tribune werd ingericht voor koor, waarop geplaatst werden het altaar, twee biechtstoelen, de doopvont, een harmonium, de bankjes voor de zitplaatsen der kinderen enz.

Ook de kruiswegstaties werden in den zaal langs de muren opgehangen.
Des Zondags werden drie H.Missen, met bineering, opgedragen en eenige menschen op Zondagen en feestdagen stonden buiten op de binnenplaats.
De godsdienstige plechtigheden gingen geregeld hunnen gang. De H. Sacramenten werden zoo veelvuldig ontvangen, de H.Mis zoo ijverig bijgewoond als vroeger.
De klok werd gehangen in den tuin der pastorij, aan den ouden klokkenstoel; de koster luidde met den klepel;half uur en kwartier werden geluid voor de H. Diensten, niet meer de vijf minuten. Ook werd de Angelusklok steeds geluid. Men hoorde de klok beter dan toen zij hing in den lagen toren der oude kerk.

Het oude kerkje was wel voor afbreking gereed. Het was te klein geworden voor de steeds toenemende parochie en zeer versleten, tevens zonder vorm, hebbende twee zijbeuken en een middenschip onder een dak met plat plafond, met vierkantigen toren, zonder eenig sieraad, van mergel opgetrokken, met een laag ellendig torenspits, ook het koor was van mergel.
De zijbeuken waren van brikken. Deze waren aangebouwd, een in 1818, een in 1833. Voor dien tijd bestond de kerk uit een enkel schip, zeer waarschijnlijk ook van mergel.

Gedurende vele eeuwen diende dit gebouwtje van mergel als het huis des Heeren, zelfs van 1648 tot aan de fransche revolutie als simultaneum met de weinige protestantsche inwoners, maar buitendien duidde een klein gedeelte van den toren aan, dat in overoude tijden op deze plek reeds een nog oudere kapel of kerk gestaan had. Een gedeelte toch van den toren aan de noordzijde was gebouwd volgens romeinschen bouwtrant, van aan elkander gegoten klauwsteenen.
Hoe oud dus de parochie Wilre in het reeds in Carolingische tijdperk bestaande graafschap Vroenhoven is,

van welken tijd zijn eerste kerk of kapel dagteekent ? Wie kan het gissen ?
In de nabijheid ook waren in zeer oude tijden kerken gebouwd. Emael's kerkgebouw werd door den H.Hubertus gewijd in 712. De afgebroken toren van Wald Wilder droeg het jaartal 999. Wilre had romeinsche villa's te Montenaeken (op de Bliet) op den Louwberg en te Caberg nabij het nieuwe kerkhof en kan ook vroeg bewoond zijn geweest en zijne bewoners door de H.Bisschoppen van Maastricht spoedig tot het licht des geloofs en in den schoot der katholieke kerk gebracht.
De Servatiusbron en de heirbaan van Tongeren naar Maastricht uit Caesar's tijd, doen met reden veronderstellen, dat de eerste geloofsverkondigers den grond hebben betreden met hunne heilige voeten, waar thans de parochie Wilre in den Vroenhof, sedert 1842, Oud - Vroenhoven genoemd, bestaat en meer en meer in bevolking toeneemt.

Toen de kerk werd afgebroken, werd een gunstige gelegenheid aangeboden, om een onderzoek in te stellen naar een feit uit lang verleden tijden.
In 1632, gedurende de belegering der stad Maastricht, werd een groot aantal krijgslieden, waaronder vele franschen, veelal van adelijk geslacht of overheden van het leger, kapiteins en luitenants, begraven in de kerk of om de kerk van Wilre; waren zij begraven met of zonder wapenrusting, degens of andere voorwerpen van waarde ?
Op het kerkhof was nooit iets gevonden, zou zich iets bevinden in de kerk ?
Nadat de vloer was verwijderd, werd een onderzoek ingesteld. Er werd gegraven in tegenwoordigheid van Baron van Geusan en van Jonkheer Ruys de Berenbrouck, zoon van den Commissaris der koningin, op verschillende plaatsen. De overblijfselen der krijgslieden werden gevonden, hun stoffelijke gebeente kwam te voorschijn, maar geen spoor van wapenrusting of wapens werd ontdekt. Het stoffelijk gebeente werd

teruggelegd op dezelfde plaats, waar het bijna meer dan twee en een halve eeuw gerust had, zoodat ook de nieuwe kerk een rustplaats is van vele krijgslieden. Jammer echter dat zij niet voor een heiliger doel hebben gestreden.

Tegen het einde van Februari was de oude kerk afgebroken, de onnoodige afbraak werd verkocht, de brikken werden gezuiverd en later benuttigd bij het opbouwen van den toren; de mergelsteen werd meestal gezaagd tot steentjes voor het gewelf.
Van het oude meubilair der kerk werd opgeborgen, het orgel, dat later opnieuw geplaatst kon worden en met eenige reparatie goed dienst zou doen. Ook de beelden van Onze Lieve Vrouw en van het Goddelijk Hart van Jezus werden bewaard met het doel, om later de nieuwe kerk te versieren, evenals het tableau, voorstellende den H. Antonius, een goed tableau uit de school van Rubens. De overige meubelen waren nagenoeg zonder waarde en werden gedeeltelijk verkocht, zonder nogtans veel op te brengen en gedeeltelijk bewaard, om zolang te dienen, totdat nieuwe meubelstukken konden aangekocht worden, die beter in verhouding met de kerk zouden zijn.

In de laatste week van Maart werd met het grootsche werk begonnen en eenmaal begonnen zijnde ging het vlug vooruit. De aannemer had ijverige en flinke werklui gekozen, vooral bekwame metselaars. Een van dezen was Jean Peeters Bastiaens, inwoner van Oud Vroenhoven. De anderen waren waren uit de omliggende dorpen Montenaken, Sussen, Saeffelt, Kesselt enz.
De aannemer zelf hield meestal het toezicht en als hij zelf niet aanwezig was, werd het toezicht waargenomen door zijn zoon Laurent Theunissen, een veel belovende jongen van vijftien jaren, die van den eersten tot den laatsten dag als onderopzichter bij de werkzaamheden dienst verrichtte en zich meesterlijk kweet van zijn taak. Door het kerkbestuur werd als opzichter aangesteld de heer Willem Sprenger, bouwkundige in de stad

Maastricht en opzichter van de restauratiewerken van de kerk van O.L.Vrouw aldaar.

Eerste steenlegging der kerk

Op 5 April des namiddags ten half vier, werd eene heuglijke plechtigheid gehouden, n.l. de plechtigheid van het leggen van den eersten steen, volgens kerkelijk voorschrift. Zij werd verricht door Mgr. Svriens, deken van Maastricht, in tegenwoordigheid van de geestelijke en burgelijke overheid der parochie, van de saamgestroomde inwoners, van andere vreemden en van een aanzienlijk getal eerwaarde heeren geestelijken.
De Hoogeerw. Heer Deken Sevriens hield eene indrukwekkende feestpredicatie, in welke hij de bewoners van Oud Vroenhoven gelukwenschte met de onderneming, hunne offervaardigheid prees, hen aanspoorde om voort te gaan met den herder te blijven steunen en Gods Zegen af te smeken door veelvuldig gebed, opdat het gewichtige werk van den tempelbouw, dat gelukkig was begonnen zegenrijk mocht worden voltrokken.

De gedenksteen is geplaatst binnen in de kerk, in den muur van het koor. In den gedenksteen is neergelegd, in de latijnsche taal, ingesloten in een glazen buis de hier volgende oorkonde op perkament :

" In den naam der Allerheiligste en ondeelbare Drievuldigheid, ter eere der gelukzalige Maagd Maria, Onbevlekt Ontvangen en van de gelukzalige Apostelen Petrus en Paulus, schutspatronen van de parochie en van de kerk, werd heden 5 April op Maandag na Passiezondag in het jaar van de geboorte des Heeren 1897, onder het Pausschap van Leo XIII, onder de regering van Koningin Wilhelmina en het Regentschap van de koningin Moeder Emma, toen zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Monseigneur Franciscus Antonius Hubertus Boermans, bisschop was van Roermond en de weleerw. heer Jacobus Hubertus Pijls pastoor der parochie Wilre in den Vroenhof, gewoonlijk genoemd, Oud Vroenhoven of ook Wolder, door den Zeer eerw. heer Leonardus Sevriens,

deken der St. Servatiuskerk te Maastricht in tegenwoordigheid van den eerw. heer Joannes Drummen kapelaan, Willem Prick burgemeester en kerkmeester, Petrus Janssen, Hugo Castermans, Christiaan Huls Marcellus Neven, kerkmeesters, Ludovicus Keuler architect, Gerardus Theunissen, aannemer en een groote menigte parochianen, de gedenksteen gelegd eener nieuwe kerk, waarvan de fundamenten een jaar tevoren gebouwd waren, nadat zij en anderen de oorkonde hadden ondertekend.
De kerk wordt opgebouwd door de vrijwillige giften der parochianen en de bijdragen van anderen, vooral van de inwoners van Maastricht en van Caberg.
De oorkonde in een glazen buis ingesloten wordt in den gedenksteen neergelegd "

De parochianen en andere aanwezigen boden bij deze gelegenheid een offertje voor de nieuwe kerk op zeer edelmoedige wijze. De offerschaal nabij den gedenksteen geplaatst,bevatte na afloop der plechtigheid een groote som geld en een briefje " goed voor een groot venster in het koor (van ƒ 400.-) geteekend Weduwe Ida Mares Castermans en kinderen; een briefje " Goed voor twwe vensters in de kerk (van ƒ 200.- ieder) geteekend Weduwe Gertrudis Haesen Castermans en kinderen, terwijl de familie Petrus Janssen, kerkmeester, met zoon en schoondochter Johannes en Ida Janssen Meertens mondelings eene groote venster in het koor van ƒ 400.- aanboden. De geest van offervaardigheid door de inwoners der parochie aan den dag gelegd , vanaf het eerste oogenblik dat de tempelbouw werd ondernomen, werd dus weder op het feest der eerste steenlegging op schitterende wijze betoond.

Met ijver werd aan den bouw der kerk gearbeid. Week voor week zag men de muren hooger worden, de kolommen oprijzen op hunne stevige en sierlijke basementen, later het houtwerk ophijschen en het dakwerk voltooien, het muurwerk van den toren in de hoogte

stijgen en het torenspitsje eindelijk afwerken en voleindigen. In de maand September werd reeds begonnen met het maken der gewelven. Het weder insgelijks was gunstig. Er was bijna geen dag verzuim geweest. Tevens werd niet alleen vlug maar ook goed gewerkt. De aannemer, inwoner der parochie, stond er op eer te hebben van zijn werk. De geheele kerk werd opgebouwd van uitstekend materiaal en is solied door haar constructie.
De veelvuldige conterforten in den onder- en bovenbouw en de diagonaalbogen onder het dak der zijbeuken verborgen, maken het gebouw hecht en sterk.
Niet ongewettigd is de hoop dat de nieuwe tempel duurzaam zal wezen en als, hetgeen God geve,geen ramp hem zal treffen in den loop der tijden, hij niet voor jaren maar voor eeuwen mag zijn opgebouwd en ook voor eeuwen mag beantwoorden aan het doel waarvoor hij opgebouwd werd, dat n.l. een nageslacht van inwoners, godsdienstig gelijk hun voorvaderen, die hem bouwden, in dezen tempel in heilige godsdienstplechtigheden, den God des hemels mag komen eeren en hulde brengen.

Het koor der kerk vooral is zeer sterk gebouwd. Het is van onder tot boven doorwerkt met stevige kettinganken. Behalve een minder zware kettinganker die door het bovenste gedeelte der vensters loopt, werd aangebracht een dubbele rij van telkens zes stuks zware karrenassen; Deze zijn geplaatst in de muren op de plaats waar de conterforten zijn, de eerste rij begint in de fundamenten, de tweede rij staat onder de vensters. De eerste rij karrenassen is aan elkander verbonden met een dubbelen band van ijzeren dikke raderbanden, de tweede rij met een enkele band, nadat deze eerst waren rechtgebogen en met een oog om de assen geklonken. Geen wonder dat de muren geen enkel scheurtje vertoonen. De karrenassen en banden van karraderen werden volgaarne door de landbouwers, die dezelve beschikbaar hadden , geschonken.

Deze kettingankers staan niet in het bestek vermeld, maar zijn later op raadgeving van den aannemer aangebracht.

In December van hetzelfde jaar 1897, was de nieuwe kerk zooverre gereed, dat zij in gebruik kon worden genomen. Den 13 December werd door den Hoogeerw. heer L. Sevriens, deken van Maastricht, de Kruisweg gezegend, daartoe gemachtigd door Mgr. Boermans en den volgenden dag werd door zijn Hoog Eerw. de benedictio ecclesiae verricht.

De 15 December was de gelukkige dag, waarop voor de eerste maal het H. Misoffer in het nieuwe kerkgebouw kon worden opgedragen. Dit geschiedde met groote plechtigheid.

Processiesche wijze werd het Allerheiligste overgebracht van de geïmproviseerde noodkerk naar den nieuwen tempel en het H. Offer opgedragen.
Van dezen dag af werden de heilige diensten in de nieuwe kerk verricht.
Het gebouw was nogtans niet geheel voltooid. In het achterste gedeelte der kerk moesten nog gewelven worden gebouwd, de marmeren vloer op het priesterkoor, de steenenvloer in het schip en in de zijbeuken moest nog worden gelegd.
In de plaats van het noodglas moesten de geschilderde vensters of kathedraalglas worden ingezet. Nieuwe banken werden geplaatst en andere werkzaamheden moesten worden verricht, maar na een half jaar was alles gereed en op Dinsdag den 12 Juli, had de parochie het geluk, dat op dien dag de grootsche plechtigheid der kerkwijding verricht kon worden.
Mgr. Boermans, door hoogen leeftijd reeds gedrukt, had Mgr. Hofman Franciscaan Bisschop Missionaris van Zuid Chansi in China, tijdelijk in het vaderland verblijvende, opgedragen de kerkwijding te verrichten.
Het zeldzame feest werd gevierd op de allerfeestelijkste wijze.

De nieuwe tempel was prachtvol versierd, een groot aantal eerebogen werd opgeslagen door geheel het dorp, vlaggen prijkten aan de huizen en langs de wegen, een groote menigte volks stroomde toe, een talrijke priesterschaar omringde den Bisschop, die ten acht uur verscheen onder den grooten eereboog nabij het Gemeentehuis, verwelkomd werd door den herder en de menigte volks en na aan de neergeknielde scharen zijn bisschoppelijken zegen te hebben gegeven, onder het geluid der muziektonen, het knallen der saluutschoten, onder klokgelui en terwijl priesters en gelovigen vurige gebeden ten hemel stuurden, zich ter kerke begaf.
Een opschrift geplaatst boven den ingang der kerk verwelkomde den Waardigen Kerkvoogd;

Uit het verre morgenland
Kwaamt gij heen naar 't Westerstrand
Gij komt Godes tempel wijden
Kerkvorst, en ons hart verblijden.

Voor deze eer en gunstbetoon
Schenke U God het heilig loon
Hij bevrij van Satans banden
't Heiden volk van China's stranden.

Weldra begon de indrukwekkende plechtigheid der heilige wijdingen van het nieuwe bedehuis, dat evenals de oude kerk werd toegewijd aan de H.Petrus en Paulus, Apostelen, terwijl in het hoogaltaar werden neergelegd bij deszelfs wijding de relikwieën van de H. Desiderius en Olympus. Met godsvrucht en diepen eerbied werd de H.Wijding door de geloovigen bijgewoond. Zoolang de kerkvoogd de ceremoniën verrichtte buiten de kerk, werd luid door de menigte op het kerkhof het gebed van den rozenkrans gebeden. Op stichtende wijze werden daarna in de kerk de gebeden en heilige handelingen gevolgd.

Toen de H.Wijding was voltrokken,hield de Hoogeerw. Heer Mgr. Sevriens eene feestpredikatie,die allen trof.

Na de feestpredikatie droeg Mgr. Hofman het heilig Misoofer op, hierna weerklonk op statige wijze het loflied en danklied " Te Deum laudamus " door de gewelven van den nieuw gewijden tempel.
Lof en dank kwam toe aan God, die zoo zichtbaar had geholpen, om, terwijl de middelen zoo gering waren geweest, een prachtvol bedehuis te voltrekken.

Moge de nieuwe tempel de eeuwen trotseren en aan vele geslachten dienen om den Opperherder te loven en den hemel waardig te worden.

De H.Wijding had allen getroffen en een groote vreugde heerschte onder het volk. Alle familiën vierden feest met hunne van alle zijden toegestroomde gasten. Ook werd er feest gevierd op de pastorij. Een veertigtal gasten omgaven den kerkvoogd aan de feesttafel en vroolijk was de stemming.
Op deze dag werd tegelijker tijd gevierd het vijf en twintig jarig priesterfeest van den herder.
De inwoners der parochie, om aan hun herder een blijk van erkentelijkheid en achting te geven, hadden ruime bijdragen geschonken ter bekostiging van het nieuwgewijde hoogaltaar t.w. de mensa in gepolijst graniet en gebeeldhouwde savonnière met de verguld koperen tabernakelkast. Zij boden dit aan, onder bijzijn van de overheden der Gemeente en parochie en van een groote menigte, bij het spelen der harmonie en onder toespraak van den weleerw. heer J.L. Drummen, kapelaan der parochie, voor den ingang der pastorij, aan den herder jubilaris.

De herder was diep getroffen door deze bijdrage van de parochianen, die van het weinige wat zij bezaten zoveel aan het huis van God hadden gegeven.
De herder, die met zijne zuster Dorothea, ter herinnering aan het jubelfeest van het vijf en twintig jarig priesterfschap, het zijaltaar van O.L.vrouw had geschonken, dankte de inwoners der parochie voor de tref-

fende blijk van gehechtheid en spoorde hen aan om de Heer des Hemels met hem te loven, die dit geluk geschonken heeft. Tevens spoorde hij hen aan ook dankbaar te blijven aan Mgr. Hofman, die daarbij tegenwoordig was. Ook hij sprak de menigte toe en beval zich en zijn missie in hun gebeden aan.
Tot groot genoegen van het volk deelde de bisschop hun mede, dat ook hij een nieuwe kerk, een kathedraal moest bouwen en zeide lachend: Pastoor geef mij naar China mede uw parochianen en uw architect, dan zal ik mijn nieuwe kerk vlug klaar hebben.
Op vrolijke wijze werd de dag der plechtigheid van de kerkwijding doorgebracht. Onafzienbaar was de menigte die zich bewoog in de nieuwe kerk met haar versieringen. Zij kwamen ook om de versieringen in het dorp te bezichtigen en de opschriften der erebogen te lezen of op te teekenen.

Deze opschriften waren als volgt:

Op den eersten boog staande op den Tongerschen weg op de grens der parochie, van den kant van Maastricht.

Het is feest in het dorp, het is hoogheilig feest
Alles stroomt naar den tempelbouw heenen
Daar gaat knielen de schare met dankbaren geest
In gebeden zich daar blijde vereenen.

Op den rijkversierden hoogen en grooten eereboog met de schilden der H.Kerkvaders, groote kroon enz., waaronder het rijtuig van den Bisschop stilstond, en de feeststoet gereed stond, waar de heer zijne toespraak hield tot den kerkvoogd en deze den zegen gaf aan de toegestroomde menigte, was een opschrift aangebracht aan beide zijden:
Het eerste was:
Tot 's Bisschops eer weerklinkt het klaroengeklang
Tot 's Bisschops eer weerschalt ons juublend feestgazang
De vreugdeschoten, eerebogen naagdenrij
't Is al een heilgroet hem gebracht op 't feestgetij

Aan den anderen kant stond te lezen:

Op dezen schoonen dag wordt 't grootsche werk bekroond
Alle offers, arbeid,zorgen worden rijk beloond
Nu 's Bisschops heilige hand den tempel Gods komt wijden
Juicht, Vroenhofs zonen, juicht en wilt U recht verblij-
(den

Andere eerebogen droegen opschriften als volgt:

De arme bracht zijn penning de rijke bood zijn schat,
Zoo gaf voor Godshuis ieder wat hij te geven had,
Maar de eerste grondslag om den Heer een huis te bouwen
Is op des Heeren hulp grootmoedig te vertrouwen.

Sint Petrus en Sint Paulus, patronen onzer kerk
Veel jaren was Gods woning een klein armzalig werk
Thans nu de tempel grootsch en God meer waardig is
Wij weten dat 't U prinsen, ook welgevallig is.

Het dichtst bij de kerk droeg een eereboog dit opschrift

Daal neer o Groote God, daal neer bij 't huidig feest
In Uwe nieuwe Woon, Vader Zoon Heilge Geest
Uw christenvolk zal hier Uw heilgen Naam aanbidden
Gij tot der tijden eind blijf zeegnend in ons midden.

In de kerk dit opschrift:

Uw huis o Heer past heiligheid
Geef glorie aan deez woon
In 't gouden tabernakel toch
Koos Jezus zich een woon.

Voor den ingang der pastorij prijkte een zegenbede
over den Bisschop Consecrator:

Schenk, Heer, den Kerkvorst Uwen Zegen
Die hier kwam wijden Uwe Woon
Leid veilig hem naar Chansi weder
En eens geleid hem voor Uw Troon.

Meubeleering der nieuwe kerk

Was het oude kerkje oud en waardeloos, de meubelen waren insgelijks van geringe waarde. Enkele stukken konden nog voorloopig dienen, anderen konden in 't geheel niet meer benuttigd worden, enkele zaken werden verkocht, anderen dienden voor brandhout.
Het orgel, het beeld van O.L.Vrouw en het beeld van het Goddelijk Hart van Jezus, het Missiekruis, de doopvont, het houten altaar in de doopkapel, eenige altaarkruisen konden dienen in het nieuwe kerkgebouw, voor andere meubelen moest met verloop van tijd worden gezorgd.

Ingezetenen en goede vrienden toonden ook weder voor het meubeleren der kerk een groote edelmoedigheid. Bij gelegenheid van het 25 jarig priesterschap van den herder werd de mensa van het hoofdaltaar en de tabernakelkast geschonken door de gezamelijke parochianen. Het altaar van O.L.Vrouw door den ondergeteekende en mijne zuster Dorothea Pijls.
De heer Paulus Vrijens schrijnwerker alhier, maakte voor eigen rekening de zware eiken deuren van de twee ingangen der kerk.
Alle vensters in het koor en in de zijpanden werden geschonken. De drie groote vensters (prijs ƒ 400,-)
1- door de Wed. Ida Mares Castermans en kinderen
2- door de heer Petrus Janssen en deszelfs zoon en schoondochter Jean Janssen en Ida Meertens
3- door den heer Jos. Thiessen Tierlants en Mevr. de Wed. Van Aken Lenartz D'Ingenop beiden van Maastricht.

De twee kleinere vensters van het koor, prijs ƒ 200,-
1- door den wel. eerw. heer Henricus Haesen hier geboren, pastoor te Elsloo
2- door Mej. Catharina Wielders, Bosserveld

De twee vensters boven de biechtstoelen:
1- door de Wed. Gertr. Haesen Castermans en kinderen
2- door haar zoon den weleerw. heer Henricus Haesen

bij gelegenheid van zijne priesterwijding,
den 3 april 1897

De kleine venster met het beeld van O.L.Vrouw van het H.Hart werd geschonken door de vereniging " de weldenkende Christen " te Maastricht en Oud Vroenhoven, ter eere van het 25 jarig priesterschap van hunnen Directeur den weleerw. heer W.Klein kapelaan der St. Mathiaskerk te Maastricht.

De vensters in gekleurd kathedraalglas met het steenwerk prijs ƒ 100,- werden geschonken door:

1- Mevr. wed. M. Sommer Cauberg Maastricht
2- den Heer Joh. Kisters en zijne echtgenote Josephina Schutter
3- Den heer Joh. Wolfs en zijne echtgenote
4- den heer Walthérus Moors te Maastricht
5- den heer Lambertus Theunissen en echtgenote
6- den heer Gerardus Theunissen, aannemer der kerk en zijne echtgenote Isabella Vannoppen
7- mej. Catharina Odekerken te Maastricht
8- den heer Hubertus Stevens en echtgenote Helena Thijssen
9- den heer Renerus Vrijens en echtgenote Cornelia Mingels
10- den heer Mathieu Mares en echtgenote Elisabeth Schiepers
11- den heer Frans Koenaart en echtgenote Jeannette Joosten
12- den heer Laurentius Nelissen en Helena Janssen

Eene kleine venster werd gegeven door Hubert Stevens en zijne echtgenote prijs ƒ 24.-

De preekstoel, vervaardigd door de heeren Ramaekers en zonen te Geleen, werd gedeeltelijk bekostigd door de gezamelijke parochianen, prijs ƒ 1400,-

De biechtstoelen (ieder ƒ 350,-) werden geschonken door Egidius Prick en kinderen en een door de parochianen, vervaardigd door Ramaekers te Geleen

De Godslamp werd geschonken door Mej. Alfonsine Van Aken te Maastricht-Caberg

Het gipsenbeeld van den H. Joseph werd geschonken door Willem Vrancken en zijne echtgenote Maria Bastiaens, en gratis gepolychromeerd door den heer Victor Snel te Maastricht.
Het beeld van den H.Gerardus Majella met piedestal (uit het atelier van Ramaekers te Geleen) ƒ 215,- werd geschonken door Gerard Vrancken Castermans
St. Antonius ƒ 150,-(atelier Van Kolken Breda) werd geschonken door Wed. Rosmulders Joosten, dit is een kasuifel dat rijk bewerkt is.

De Kruiswegstaties

Deze werd vervaardigd door den heer H.Redig te Antwerpen, een kunstschilder van naam, is weder door giften tot stand gekomen evenals de lijsten, gemaakt door de heeren Ramakers te Geleen.
Prijs per statie was 500 frs , per lijst ƒ 33.-
De gevers der staties zijn:

1- statie de eerw. heer Pijls en zuster Dorothea
2- ,, de heer J. Thiessen Tierlants te Maastricht
3- ,, Willen Vrancken en echtgenote
4- ,, Wed. Elis. Lebens Vrancken
5- ,, de parochianen gezamelijk
6- ,, de parochianen gezamelijk
7- ,, de heer Henry Castermans-Castermans
8- ,, de parochianen gezamelijk
9- ,, de weleerw. heer Drummen kapelaan
10- ,, de parochianen gezamelijk
11- ,,Mej. Sophia Postwick
12- ,, Wed. Ida Mares Castermans
13- ,, de heer en mevr. Ooms van Iersel Antwerpen
14- ,, de heer Lambertus Theunissen

Het altaar van den H.Antonius is een geschenk, gedeeltelijk bekostigd door de parochianen en gedeeltelijk door gevers, terwijl het beeld werd voldaan uit de opbrengst van eene kleine tombola, uitsluitend gehouden onder de inwoners der parochie.

Altaar ƒ 500.- , beeld H.Antonius ƒ 175,-
Het beeld van den H.Petrus en console werd aangeboden door den heer en mevr. Van Gulpen, terwijl het baldakijn op andere wijze werd bekostigd.
Op 17 jan. 1904 werd het beeld van den heilige Petrus onder het lof plechtig gezegend.
Dit was de laatste taak die pastoor Pijls vervulde in zijn kerk, want die zelfde zondag nam de zeereerw. heer pastoor Pijls afscheid van zijn parochie, tengevolge van zijn benoeming tot pastoor te Nederweert.
Hij dankte God voor zijn zegen over het werk van den bouw der kerk en deszelfs opluistering.
Hij droeg zijn taak over aan zijn opvolger den weleerwaarde heer Vallen en smeekte den Zegen des Heeren af over hem en zijn priesterlijke bediening.

Oud Vroenhoven 17 jan. 1904 J.H. Pijls pastoor